

ŽIEMOS IR PAVASARIO KOVA ARBA BE BLYNŲ NIEKAIP

**RENGINYS: UŽGAVĖNIŲ
ŠVENTIMO TRADICIJOS
TRAKUOSE (I KETVIRTIS)
DATA: VASARIO 23 D.
VIETA: TRAKAI**

Žiema, žiema, bėk iš kiemo! Pavargę nuo šalčio ir tamsos sako persirengėliai ir visi, susirinkę atšvęsti žiemos pabaigtuvių į Trakus. Užgavėnės – žiemos šventė, simbolizuojanti žiemos išvartymą, norint kuo greičiau prisišaukti pavasarį. Tai laikas, kada baigiasi pokalėdinės linksmybės ir prasideda priešvėlykinio susitelkimo metas.

Šventėje gausu ne tik kūrybiškų sprendimų, bet ir liaudiško humoro.

Pagrindiniai šventės akcentai – Lašinio ir Kanapinio kova, Morės deginimas, kaukės, blynai. Visa tai simbolizuoja nenorinčio pasitraukti Lašininio - žiemos kovą su žmonių išsiilgtu pavasariu - Kanapiniu. Lašininis vaizduoja sotumą, persivalgymą. Jis paprastai būna storas, drūtas, kartais su lašinių gabalu burnoje. Kanapinis, įkūnijantis pavasarį, liesas, apdriskęs ir rankose laikantis ilgą lazda Lašininiui iš kaimo išvyti. Kanapinis su Lašiniu kovodami stumdosi, grūmoja vienas kitam, kol galiausiai Kanapinis nugalė storąjį Lašinį ir šis pabėga. Svarbu, kad kovą žmonės matytų, o po to ir garsiai kalbėtų, kad pavasaris pagaliau nugalėjo žiemą.

Dar vienas užgavėnių simbolis - Morė simbolizuoja vaisingumą ir sudeginama

lauže tam, kad vėliau atgimtų. Deginant Morę „išvaromas“ susikauptęs blogis, visi negerumai, pyktis ir, žinoma, pabodusi žiema. Tikėta, kad su More sudeginus tamsą, gyvenimas tampa geresnis, linksmesnis ir lengvesnis, o išsivoliojus po sniegą būsį sveikesnis ir laimingesnis.

Per Užgavėnes, jei tik yra sniego, reikia važinėti rogėmis. Užgavėnių die-

ną lenktyniaujama: jeigu nuvažiuosi toliau už kitus - išauginti javai bus geresni, o ir linų pluoštas ilgesnis. Daug oi daug visko reikia per Užgavėnes nuveikti, kad ateinantis laikas būtų geresnis: ir socialiai pavalgyti (patartina nuo septynių iki devynių ar net dvylikos kartų), ir pažaisiti, ir ateitį išsiburti, ir rogėmis pavažinėti, bet svarbiausia su visais kartu pabūti ir bendrystės džiaugsmą patirti.

KVEPIA MEDUMI MŪSŲ STALAS

**RENGINYS: BITININKŲ
ŠVENTĖ „KVEPIA MEDUMI
MŪSŲ STALAS“**

**DATA: ANTRAS
RUGSĖJO ŠEŠTADIENIS**

**VIETA: TILTŲ
BENDRUOMENĖS AIKŠTĖ**

Darbšti kaip bitė, dirbau kaip bitė – nuo seno norint pabrėžti žmogaus atsivėmimą darbui, būdavo naudojami tokie ir panašūs palyginimai. Bitės gerbiamos ir garbinamos jau nuo gilios senovės, o bitininkystė visuomet buvo vienas iš svarbesnių lietuvių verslo šaltinių. Medus buvo ne tik kaip gardus saldėsis, bet ir kaip vaistas, o iš vaško būdavo gauna-

mi žvakės, varpų, kitų bronzos liejinių formos. Medus ir vaškas keliaudavo iš Lietuvos Gintaro keliu į Europą, kur išplėtotas žemės ūkis labai sumažino miškų ir natūralių pievų plotus. Lietuviškas medus buvo pripažįstamas kaip itin švarus ir turintis daug vaško.

Šiandien Lietuvos bitininkai iš naujo atkuria ne tik pačius seniausius bitininkavimo metodus, bet ir sukuria naujus. Tiltų kaime vykstanti šventė „Kvepia medumi mūsų stalas“ yra vienintelė tokio pobūdžio šventė Trakų rajone, kurioje bitininkai, amatininkai, ūkininkai pristato savo produkciją, dalinasi darbo patirtimi, pasiekimais, organizuojamas seminaras.

Tiltų kaimas kaip šventės vieta parinkta neatsitiktinai. Tiltai - gatvinis rėžinis kaimas, pietų Dzūkijos regiono dalis, vie-

tinės reikšmės architektūros paminklas, vienintelis toks išlikęs Trakų rajone, ligi šių dienų saugantis regiono kultūros ir tradicijų savitumą. Kiekvienas apsilankęs šventėje turi puikią progą pajusti dzūkų regiono kultūrinį savitumą, susipažinti su bitininkavimo ir ūkininkavimo tradicijomis, papročiais, dainomis, amatais ir kitais dalykais susiformavusiais šiame krašte per ilgą laikmetį.

Kaimo istorija, architektūra, tradicijos ir jų išsaugojimas svarbus kiekvienos vietos gyventojams, visai bendruomenei. Todėl niekas kitas nejdės tiek širdies, kiek jos įdeda vietos šventės organizatoriai. Nori pajusti kaip kvepia pats skaniausias pasaulyje medus? Tuomet privalai aplankyti Tiltus!

APIE GRYBŲ KARĄ PALUKNYJE

**RENGINYS: GRYBŲ ŠVENTĖ
PALUKNYJE**

**DATA: RUGSĖJO 22 D.
VIETA: PALUKNYS**

“Šitų grybų pulkaunykas
Buvo storas baravykas.
Jis ūsus po beržu raitė
Ir grybus nuo kelmo skaitė.”
J. Marcinkevičius „Grybų karas“.

Kur grybai, ten ir varžytuvės, o kur baravykai, atrodo, kad smagiau jau ir būti negali. Keletą dešimtmečių nuo seno grybų įvairove garsėjantis Paluknio miestelis džiugina kraštiečius ir miestelio svečius kasmetine švente “Paluknio baravykas”.

Čia susirinkę grybautojai rungdamiesi tarpusavyje, išbando savo grybavimo įgūdžius. Dalyviams grįžus iš miško, laimikis sveriamas ir taip išsiaiškinami rungties nugalėtojai.

Vienas svarbiausių šventės tikslų – prikelti blėstančią kraštiečių tradiciją eiti į mišką ne tik įkvėpti gryno oro, pailsėti, bet ir apsirūpinti gamtos teikiamomis gėrybėmis. Grybavimas miške - tik šventės pradžia – po šių nuotaikingų rungtynių šventės dalyvių ir svečių laukia išskirtinė ir atrakcijų pilna programa. Improvizuoto koncerto metu grybautojų komandos gali atskleisti savo menišką prigimtį. Vyksta įvairiausios rungtys – nuo grybų krepšinio, kurio metu suaugusieji demonstruoja savo taiklumą stengdamiesi į kibirą sumesti kuo daugiau grybų, iki nuotaikingo-

jo "grybų karo". Taip pavadinta rungtis, kuomet komandos varžosi pagal žinomo žaidimo „Kvadratas“ taisykles, tik vietoj kamuolio naudojami grybai.

Susirinkusiuosius džiugina linksma koncertinė programa. Šventės dalyviai maloniai kviečiami dalyvauti įvairiuose edukaciniuose užsiėmimuose, skatinančiuose puoselėti krašto etnokultūrą bei tradicijas. Ši šventė metai iš metų suburia

Paluknio miestelio bendruomenę bei atvykusius svečius bendroms linksmybėms ir senųjų papročių puoselėjimui. Iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti, kad svarbiausias šventės akcentas pririnkti kuo daugiau grybų, tačiau daug svarbiau - būti, atrasti, ir džiaugtis, kad būtų susirinkta vėl ir vėl, kad kiekvieno širdyje apsigyventų bendruomeniškumas.

RUDENS NUSPALVINAS ONUŠKIO KERMOŠIUS

RENGINYS: ONUŠKIO KERMOŠIUS

DATA: RUGSĖJO 28 D.

VIETA: KIPRO PETRAUSKO AIKŠTĖ, ONUŠKIS

Pilnomis kišenėmis aukso ir spalvų atkeliavęs ruduo, neišvengiamai su savimi atsineša šiek tiek nostalgijos ir liūdesio. Jam išblaškyti Onuškio bendruomenė kasmet buriasi į tradicija tapusį renginį - "Onuškio kermošių". Iš senų laikų atkeliavusiai tradicijai - visiems kas savaitę sugužėti į miestelio širdį – Kipro Petrausko aikštę – palapsniui ėmus blėsti, vietos bendruomenė ėmėsi priemonių tai pakeisti. Ilgus metus brandinta idė-

ja virto realybe - pritaikant šiuolaikinius standartus atitinkančias pasilinksminimo formas bei nepamirštant vietos papročių ir tradicijų, kiekvienais metais rengti Onuškio kermošių, kuris suburia visas seniūnijoje veiklą vystančias bendruomenes, įstaigas, vietos krašto menininkus, kultūros puoselėtojus, amatininkus, vietos gyventojus ir svečius.

Kai rudens darbai baigti, o aruodai užpildyti gardžiausiomis daržovėmis ir vaisiais, gyventojai kviečiami apsilankyti kaimo gėrybių mugėje, kurioje kiekvienas gali ne tik įsigyti, bet ir pats prekiauti savo saldžiausiais kepiniais, rankdarbiais ar kitomis gėrybėmis. Kiekvienas miestelėnas taip pat yra maloniai kviečiamas įsitraukti į įvairiausius smagius užsiėmimus, suteikiančius galimy-

bę pajusti nematerialiojo kultūros paveldo svarbą. Šventės metu seniūnijos kaimai ir įstaigos, bendruomenės, organizacijos unikaliai įrūoštuose kiemeliuose pristato save ir savo veiklos pasiekimus. Taip pat gaminami ir degustuojami kulinarinio paveldo patiekalai, aktyviausi šventės dalyviai rungtiasi įvairiausiose rungtyse bei varžytuvėse.

Šventė, neapsieina ir betradicinių miestelio apeigų, nuotaikingų dainų ir šokių. Renginio dalyvių nuotaiką tradiciškai

praskaidrina nuotaikingos nominacijos bei sveikinimai, skiriami darbščiausiems krašto ūkininkams, šventės jubilatams ir gražiausiai besitvarkančioms sodyboms bei įstaigoms. „Onušio kermošius“ stipriai praturtina vietos bendruomenės laisvalaikį, aktyviai skatina nenusigręžti nuo senųjų krašto tradicijų, stiprina žmonių tarpusavio santykius, o atvykusiems dovanoja smagiausius patyrimus ir atmintin įsirėžiančias džiugias emocijas.

